

SNG NOVA GORICA - Na malem odru premiera nove produkcije Don Juan

Neproblematična lahkotnost biti

NOVA GORICA - Temeljna sta dvojnost in kontradikcija: ali gre le za komične ljubezenske zaplete prebrisane zapeljivca ženskih src? Je to hedonistična narava? Kako videti njegov tragični propad, kazen za krutost in prevare? Je hinavščina v postfaktičnem in globalizacijskem svetu brez vrednot in vrednostnih lestvic res edina možnost, edini razpoznavni element v življenju sodobnosti in zdajšnjosti?

To je le nekaj vprašujočih ugotovitev, ki jih ponuja Molierov *Don Juan* (s podnaslovom *Kamniti gost*), ki je premierno zaživel na malem odru **SNG Nova Gorica** v sredo, 11. oktobra. Tragikomedija, ki je bila uprizorjena leta 1665 v pariškem Palais-Royal in ki je francoskemu komediografu nakopala kopico težav, se je tokrat ponujala v zamisli režiserja Daniela Daya Škufce, za katerega je bil to prvi resnejši avtonomen večji izziv na slovenskem profesionalnem odru. Od časa pred tristošestdesetimi leti do Nove Gorice je šel lik Don Juana skozi številne reinkarnacije in predstavlja nadvse zahtevno nalogo, saj njegova ambivalentnost in celo polivalentnost rušita veliko pregrad in spoznanj, v prvi vrsti pa postavljata v ospredje človekovo naravo na eni strani in božjo pravičnost oziroma kazen za

podla dejanja na drugi. Skratka, gre za vpogled v pokrajino človekove narave, v njegove slabosti, ki se izrodijo celo v bojevanje s sakralnim. Lahko bi teoretično celo izpeljali misel, da gre za vprašanje, do kod more seči posameznikova svoboda, da ne bi rušila zakonov in se obrnila zoper »normalno« človekovo bivanje in sobivanje. Vendar bi na tej točki dajali novogoriški predstavi valenco, ki je nima, saj ji na mnogih točkah umanjka tiste diabolčno skrivnostne intenzivnosti, ki delajo Don Juana neoprijemljivo spolzkega in izmuzljivega vsakršni preveč racionalni presoji.

Pa vendar! Ob dramaturškem branju Nine Šorak je Daniel Day Škufca zelo nazorno, celo farmacevtsko jasno in neoporečno sestavil pripoved, ki teče v hitrem ritmu in radoživem slogu do svojega konca, ki ni v ničemer katarzičen, še manj usoden. Kot da bi hotel zabrisati filozofijo in umestiti Don Juana v mladostniški hedonizem brez ostrih robov, v prostor brezidejnosti in nepovednosti, kaj šele, da bi bile na delu sile, ki bi taki naravnosti predstavljale primerno in enakovredno protitež. V tem smislu je tudi Matija Rupel oblikoval naslovno vlogo: bil je libertinec, ki se igra z usodami (predvsem lepih žensk), zapeljuje tako kme-

tice kot grofice, ne postavlja si pretirano globokih vprašanj, nima dvomov, ne boji se kazni, kot da je življenje kratkočasno ludistično opravilo, kjer si ne velja prizadevati za nič drugega kot za užitek, čustva so pokopana. Zato pa vejejo iz tako nastavljenega novodobnega Don Juana neznosna praznina, neodgovornost, površnost in dolgčas, ki so elementi odraščanja v našem času. Don Juan ali neproblematična lahkotnost biti.

Govor vesti, da je tako početje vse prej kot posnemanja vredno, predstavlja Sganarelle, Don Juanov zvesti sluga, ki ga oblikuje Žiga Saksida z velikim žarom, vendar gospodarju neključovalno, saj se boji za svojo plačo, to je za svojo materialno eksistenco. Tudi sluga se potuhne in ovije v ogrinjalo hinavščine, je velik oportunist, ki kritizira, ko ga nihče ne sliši in vidi. Sicer pa je v režiserjevi zamisli to lik, ki je v predstavi nekakšno pedagoško svarilo, v tem pa preveč eksplicitno vodoravno. Na sceni Urše Vidic in v kostumih Andreja Vrhovnika so nastopili še Radoš Bolčina, Liza Marija Grašič, Arna Hadžialjevič, Miha Nemec in Žiga Udir. Glasbo je prispeval Tine Grgurevič.

Marij Čuk

Tržaški igralec Matija Rupel v vlogi Don Juana, ob njem (levo) sluga Sganarelle - Žiga Saksida, v ozadju Arna Hadžialjevič

PETER UHAN/SNG